

K E N D E L S E

om fredning af **Kløvermarken**.

Afsagt den 12. maj 2011.

Den 14. maj 2009 rejste Danmarks Naturfredningsforening forslag om fredning af Kløvermarken.

Der har været afholdt offentligt møde den 22. oktober 2009, og fredningsnævnet har den 8. april 2010 besigtiget området.

Danmarks Naturfredningsforening har i forslaget til fredning blandt andet anført:

”I 2006 besluttede Københavns Kommune, at der skal bygges 5000 billige boliger rundt omkring i København. Som led i det påbegyndte kommunen en planproces for at kunne opføre op til 3000 boliger på Kløvermarken, hvoraf kun en del skulle være billige boliger. Resten skulle udbydes på lige markedsvilkår og på den måde være med til at finansiere de billige almennyttige boliger.

Kommunen havde i første omgang besluttet sig for et byggeri på Kløvermarken, der var udformet som en ringbebyggelse hele vejen rundt i kanten af Kløvermarken. Det var et 22 meter bredt bælte i 3-15 etager. Tanken var, at der fortsat skulle kunne spilles fodbold på Kløvermarken, uanset at der blev opført 3000 boliger, som ville omkranse fodboldbanerne.

.....

Baggrunden for fremsættelsen af fredningsforslaget er ønsket om at sikre, at Kløvermarken ikke gøres til genstand for byudvikling, men bevares som et offentligt og rekreativt grønt område ud fra landskabelige, kulturhistoriske og rekreative hensyn.”

I forslaget til fredningsbestemmelser er fredningens formål formuleret således:

”At sikre området som åbent park- og idrætsområde,

at bevare og forbedre de rekreative muligheder på Kløvermarken. Det indebærer at både de intensive sportsaktiviteter, som foregår på Kløvermarken i dag, og mere ekstensive rekreative aktiviteter skal kunne udfolde sig side om side,

at bevare det landskabelige udtryk og udsigten fra Kløvermarken mod renæssancebyens tårne og spir. Det indebærer, at beplantning generelt holdes i en begrænset højde, og at der ikke opføres hverken byggeri eller anlæg, der forringer udsigten,

at skabe grundlag for naturpleje og gennem plejeindsatsen at udvikle områdets landskabelige, biologiske og rekreative kvaliteter gennem en målrettet plejeindsats,

at sikre og forbedre offentlighedens adgang til hele området gennem anlæggelsen af stier.”

Københavns Kommunes Overborgmester har i brev af 28. september 2009 blandt andet anført:

”Kommunen finder ikke, at områdets karakter kan begrunde at bruge naturbeskyttelseslovens fredningsbestemmelser, eller at behovet for at sikre områdets rekreative funktion ikke er varetaget fuldt ud på anden vis.

Kløvermarken er et idrætsanlæg og som sådan et af de vigtigste i Københavns Kommune. I kommuneplan 2009 fastholdes hele Kløvermarken til idrætsformål. Anlægget bruges af over 170.000 idrætsudøvere. Københavns Kommune er velforsynet med grønne områder til rekreation, men forsyningen med idrætsfaciliteter er under gennemsnittet, og mulighederne for at finde plads til nye anlæg er få.

Borgerrepræsentationen besluttede den 12. marts 2009 at fastholde Kløvermarken som offentligt idrætsområde og at udbygge og forbedre idrætsfaciliteterne i området væsentligt gennem en konkret plan for området. Denne beslutning vil ikke kunne virkeliggøres, hvis Kløvermarken fredes. Områdets funktion for idrætten, og dermed også folkesundheden, vil blive væsentligt indskrænket og i særdeleshed afskåret fra at udvikle sig."

Overborgmesteren har i sit brev henvist til et notat af 2. september 2009 fra Københavns kommunes økonomiforvaltning, hvori det blandt andet er anført:

"Københavns Kommune vurderer, at de landskabelige og kulturhistoriske interesser i det frie udsyn over arealet ind mod byens tårne vil være sikret ved en fortsat anvendelse til idrætsformål som besluttet af Borgerrepræsentationen den 12. marts 2009 og som fastlagt i Kommuneplan 2009 (p.t. under endelig vedtagelse), hvor Kløvermarken i lighed med andre idrætsanlæg er et O1-område."

By- og Landskabsstyrelsen (nu Naturstyrelsen) har i brev af 20. oktober 2010 udtalt:

"By- og Landskabsstyrelsen er af den opfattelse, at det er væsentligt at bevare et indblik fra Kløvermarken ind mod København, hvor man kan få et indtryk af den historiske by. Kløvermarken er antageligt det sidste areal uden for Københavns volde, hvor man kan få en visuel fornemmelse af København som fæstningsby. Det er dog væsentligt at understrege, at dette hensyn efter By- og Landskabsstyrelsens vurdering ikke nødvendigvis hindrer udvikling af områdets idrætsfaciliteter, byggeri m.v. By- og Landskabsstyrelsen kan derfor ikke støtte fredningsforslaget, som det foreligger nu".

Birger Andersen, som er medlem af Haveforeningen Vennelyst, der har grænse til Kløvermarken, og som er deltager i "Følgegruppen mod boligbyggeri på Kløvermarken" har i brev af 21. oktober 2009, blandt andet anført, at han finder det naturligt, at Kløvermarken i lighed med de nu fredede kommunale parker finder sin endelige fremtid nu, og at vilkår for Kløvermarken fastlægges. Der bør ikke overlades muligheder for en uvis fremtid, hvor brugen kan ændres til andre formål ved hjælp af den kommunale planlægning.

Birger Andersen har endvidere bemærket, at fredningen bør give mulighed for inspektion og vedligeholdelse af en regional gasledning og en regional fjernvarmeledning.

På et møde umiddelbart i forbindelse med besigtigelsen var der i fredningsnævnet enighed om, at området er bevaringsværdigt og bør fredes med det formål at sikre det som åbent park- og idrætsområde og at bevare udsigten fra Raffinaderivej og fra Prags Boulevard øst for Standlodsvej mod Københavns tårne og spir.

Der var endvidere enighed om at formulere fredningsbestemmelserne således, at de mindst muligt begrænser Københavns kommunes rådighed over området, så længe rådigheden ikke krænker de ovennævnte formål. Fredningsforslagets meget detaljerede, begrænsende bestemmelser er derfor ikke fulgt.

Den 17. december 2010 rejste Danmarks Naturfredningsforening forslag til fredning af en del af matr. nr. 427 Amagerbro Kvarter, København.

Området er på 0,12 ha og er Amagerbanens tidligere areal langs Prags Boulevard mellem Uplandsgade og Raffinaderivej.

Forslaget knytter sig til det af Danmarks Naturfredningsforening den 14. maj 2009 rejste forslag til fredning af Kløvermarken. Det samlede område, som foreslås fredet, vil herefter være på ca. 39 ha.

Formålet med forslaget er at bevare udsigten fra Prags Boulevard øst for Strandlodsvej mod byens tårne og spir.

Det skyldtes en fejl, at der ikke var rejst forslag til fredning af dette område den 14. maj 2009.

Der har den 24. februar 2011 været afholdt offentligt møde. Der blev ikke foretaget ny besigtigelse, idet området blev besigtiget den 8. april 2010. Den nytiltrådte formand for fredningsnævnet har dog den 9. maj 2011 på egen hånd foretaget besigtigelse.

Københavns kommune har i anledning af et fremsendt udkast til fredningsbestemmelser blandt andet bemærket, at udtrykket "åbent park- og idrætsområde" ikke er entydigt, og at det for en klar forståelse vil være gavnligt at indtegne udsigtskiler, der ønskes bevaret, på fredningskortet.

Fredningsnævnet har besluttet at korrigere formålsbestemmelsen, således at blot den rekreative anvendelse af området fastholdes, og at opdele offentlighedens adgang efter, om det benyttes til idræt eller til anden rekreativ anvendelse.

Det findes uhensigtsmæssigt at indtegne udsigtskiler for en længere strækning. I stedet er udsigten nærmere præciseret nedenfor i § 2.

Tillæggsforslaget til fredning har givet anledning til en bestemmelse om hindring af opvækst.

Fredningsnævnet har herefter fastsat følgende

F R E D N I N G S B E S T E M M E L S E R:

§ 1. Fredningens formål.

Fredningens formål er

at sikre området som rekreativt område og

at bevare udsigten fra Prags Boulevard øst for Strandlodsvej og fra Raffinaderivej mod Københavns tårne og spir.

§ 2. Udsigtens bevaring.

Beplantning, bebyggelse, terrænændringer, skilte, hegn, opslag eller anlæg er tilladt i området, men må ikke forringe udsigten mellem Christians Kirke og Frederiks Kirke fra den strækning, som er nævnt i § 1. Opvækst, der hindrer udsigten, skal beskæres eller fjernes.

§ 3. Tilstandsændringer.

Der må ikke anbringes telte eller campingvogne, bortset fra enkeltstående arrangementer af højst en uges varighed.

Banebelysning skal være slukket, når der ikke er idrætsaktivitet, dog senest kl. 22.00.

Såfremt afviklingen af den kørende trafik gør en udvidelse af de omkringliggende gader strengt nødvendig, skal der kunne fraskilles det hertil nødvendige areal, men uden godkendelse af fredningsnævnet kan der ikke tilgodeses parkeringsformål eller lignende.

§ 4. Anvendelse.

Kløvermarken fastholdes som rekreativt område.

Tilsynsmyndigheden, jf. Naturbeskyttelseslovens § 73, kan tillade aktiviteter og anlæg, som naturligt hører hjemme i området.

Københavns Kommune er plejemyndighed.

Plejemyndigheden kan bestemme adgangen til området.

Såfremt området eller del deraf ikke længere anvendes til idræt, kan det overgå til anden rekreativ anvendelse med åben adgang for offentligheden

Der skal senest 2 år efter den ændrede anvendelse udarbejdes en plejeplan med en gyldighedsperiode på højst 5 år for den første og højst 10 år for de følgende. I plejeplanen bestemmes i hvilket omfang, der skal være åben adgang for offentligheden.

Miljøministeriet, Dansk Ornitologisk Forening, Friluftsrådet og Danmarks Naturfredningsforening skal have lejlighed til at udtale sig om forslaget til plejeplan. Såfremt en høringsberettiget fremsætter indsigelse, foranlediger plejemyndigheden forslaget forelagt fredningsnævnet, som træffer afgørelse.

§ 5. Dispensation.

Fredningsnævnet kan meddele dispensation fra fredningsbestemmelserne, såfremt det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

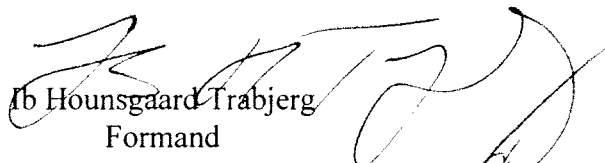
§ 6. Tinglysning.

Fredningen skal tinglyses på matr. nr. 32 og 427 Amagerbro Kvarter.

Den 12. maj 2011

Birthe Aasted
Udpeget af Miljøministeren

Ib Hounsgaard Trabjerg
Formand

Bent Christensen
Udpeget af Københavns kommune